

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin pesinnän häirintää

Hakija

Sääksisäätiö sr / Ilmari Häkkinen & Heikki Kainulainen

Asia

Lupahakemus sääksen pesinnän kuvaamiseen Muoniossa, Lapissa.

Hakemus

Sääksisäätiö hakee lupaa säätiölle lahjoitetun pesäkameran asentamiseen sääksen (*Pandion haliaetus*) pesätorniin Muonion Törmäslompololla.

Sääksisäätiö on jo vuosikausien ajan koonnut sääksen pesintään liittyvää perusaineistoa muun muassa pesäkameroiden avulla. Kameraseuranta on osoittautunut erinomaisen hyväksi aputekniikaksi lajin perustutkimuksessa. Sen avulla saadaan kerättyä talteen sääksen pesinnästä sellaista materiaalia, joka muilla tutkimusmenetelmillä olisi mahdotonta. Tutkimuksen myötä syntyvä aineisto on taltioitu ja taltioidaan vastedeskin ulkoisille kovalevyille, joten se on tutkijoiden ja tarvittaessa myös ympäristöviranomaisten käytettävissä pitkälle tulevaisuuteen.

Pesäkamera saa virtansa aurinkopaneelin ja akun kautta. Pesäkameroiden käytöllä ei ole havaittu olevan mitään haittaa lintujen pesinnälle. Sen sijaan lajisuojelun monia osa-alueita voidaan edesauttaa tehokkaasti kameraseurantaa hyödyntäen.

Kyseinen pesätorni on uusi, joten ei ole tietoa hyväksyykö sääksi sen pesäpaikakseen. Kamera asennetaan ennen sääksien saapumista alueelle. Muoniossa ensimmäiset sääkset ovat normaalisti saapuneet toukokuun ensimmäisellä viikolla. Joka tapauksessa kameralla päästäisiin seuraamaan sääksien vierailuja tornissa, vaikka pesintää ei olisikaan. Säätiön kameralaitteet ovat aikaisempina tutkimusvuosina saaneet olla rauhassa pesäpaikoilla. Lähetinyksikön viereen kiinnitetään informaatio- ja yhteystietotaulu, jossa kerrotaan hankkeen tausta ja jossa on myös näkyvillä vastuuhenkilön yhteystiedot.

Kameran toiminnasta laaditaan raportti, joka toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskukselle. Sääksisäätiö on laatimassa suunnitelmaa jo olemassa olevan ja ulkoisille levykkeille tallennetun aineiston analysoimiseksi. Kamera liitetään myös säätiön kotisivujen kautta internettiin suorana lähetyksenä, mikäli sääksi pesii torniin. Kuva-aineisto tallennetaan ulkoisille kovalevyille myöhempää tutkimuskäyttöä varten.

Lupaa haettiin alun perin vuodelle 2025, mutta kuvaustarvetta ei ollut vielä tälle vuodelle, sillä sääkset eivät pesineet ko. pesällä. Haettua lupa-aikaa pidennettiin 1.10.2028 asti.

Määräykset, joita hakemus koskee

Sääksi on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu.

Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsäkierron kannalta tärkeillä paikoilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle luvan sääksen pesinnän kuvaamiseen alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 1.10.2028 asti Muoniossa hakemuksessa määritellyllä sääksen pesätornilla.
- 2 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 3 Kuvaaminen ja laitteiston huolto eivät saa vaarantaa sääksen tai mahdollisesti pesimään tulevan muun rauhoitetun linnun pesintää missään vaiheessa. Kameroiden asentamisen ja poistamisen tulee tapahtua pesimäkauden ulkopuolella. Mikäli kuvauksen havaitaan häiritsevän pesintää, tulee laitteisto poistaa viipymättä.
- 4 Käytettävät laitteet ja välineet on sijoitettava maastoon siten, että ne eivät houkuttele ulkopuolisia henkilöitä pesän läheisyyteen. Kuvauskuulat tulee rajata niin, ettei paikka ole tunnistettavissa tai muuten tule julkiseksi.
- 5 Sivustolla, jolla pesäkuva jaetaan julkiseksi, tulee olla maininta, että pesäkuvaukselle on myönnetty luonnonsuojelulain mukainen poikkeuslupa sääkseä koskevista rauhoitussäännöksistä. Samassa yhteydessä on ilmoitettava tämän päätöksen asianumero VARELY/2670/2025.
- 6 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.
- 7 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 8 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä Lapin ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 9 Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain vuoden loppuun mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/2670/2025 varustettuna. Raportista tulee ilmetä mahdollisten huoltotöiden tarve sekä huoltotöiden kesto ja ajankohdat. Raportin toimittamisen yhteydessä tulee lisäksi antaa yhteenveto kuvamateriaalin alustavista tuloksista, kuten mahdollisista pesinnän keskeytymisen syistä ja pesintätuloksesta, tieto siitä, onnistuttiinko pesäkuvauksen avulla lukemaan rengastustietoja sekä arvio kuvauksen vaikutuksesta pesivän parin pesintään.
- 10 Hakijan tulee pyydettyäessä luovuttaa kuvamateriaali Varsinais-Suomen ELY-keskukselle suojelutarkoitusta varten. ELY-keskus voi harkintansa mukaan luovuttaa materiaalia kolmansille osapuolille em. tarkoituksessa.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Lisäksi lintudirektiivin 10 artiklan mukaisesti jäsenvaltioiden on edistettävä luonnonvaraisten lintujen tutkimusta sekä muuta työtä niiden suojelemiseksi.

Sääksen pesintää kuvaamalla saadaan lisää tietoa lajin perusbiologiasta ja pesimiseen liittyvistä yksityiskohdista. Kuvamateriaalin avulla voidaan mm. tunnistaa sääksiyksilöitä, seurata pesinnän etenemistä ja tutkia sääksien ruokavaliota. Kuvaaminen Lapissa on

erityisen perusteltua, koska Sääksisäätiön mukaan tiedot sääksen pesimäbiologiasta Lapissa ovat puutteellisia. Lisäksi kuvaustoiminnalla on ympäristökasvatuksellinen merkitys.

Muuta tyydyttävää tai vähemmän lajin pesintää häiritsevää keinoa vastaavan tiedon saamiseen tutkimus- ja opetuskäyttöön ei ole saatavilla. Luvan mukaisilla toimilla ei vaikuteta sääksen suojelutasoon heikentävästi, sillä aiemmat kuvaskokemukset ovat osoittaneet, että kuvaaminen ei merkittävästi häiritse pesiviä sääksiä.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (2009/147/EY, lintudirektiivi), artikkelit 1, 10

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Päätöksen mukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä luvan saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan ja mahdollisen muutoksenhaun jälkeen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää-Pakkanen ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Lapin ELY-keskus kirjaamo.lappi@ely-keskus.fi

Lapin poliisilaitos palaute.lappi@poliisi.fi

Muonio kirjaamo@muonio.fi

Lapin lintutieteellinen yhdistys ry. (LLY) info@lly.fi , puheenjohtaja@lly.fi

SLL Lapin luonnonsuojelupiiri ry. lappi@sll.fi

Suoritemaksutta

Tämä asiakirja VARELY/2670/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/2670/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää-Pakkanen Liisa 04.09.2025 14:51

Ratkaisija Aalto Tapio 04.09.2025 14:51

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiantona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

Käyntiosoite: Torikatu 34-40, 90100 Oulu

Puhelin: 029 56 42800

Telefax: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.